

Kultur og likestillingsdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Oslo, 7. februar 2022

Deres ref.: 21/5372-

HØRING PÅ NRK-PLAKATEN

NOPA, Norsk forening for komponister og tekstforfattere, er en interesseorganisasjon for opphavere til musikkverk. Foreningen har mer enn 1.350 medlemmer som skaper musikk på alle språk og i alle sjangre. NOPA jobber for å fremme norsk, skapende tonekunst og ivareta medlemmenes kunstneriske og økonomiske interesser. Felles for NOPAs medlemmer er at de oppretter sin egen arbeidsplass, de fleste som selvstendig næringsdrivende eller frilansere.

NOPA ser positivt på at NRK-plakaten er ute på høring og takker for muligheten til å levere innspill.

KRAV TIL NORSK- OG SAMISK-ANDEL I RADIO OG TV

§35 i dagens NRK-plakat sier at minst 40 % av musikken som spilles på NRK P1, P2 og P3 skal være norsk, med vekt på norskspråklig eller norskkomponert musikk. I Medietilsynets rapport til Kulturdepartementet om NRKs bidrag til mediemangfoldet fra november 2021, fremheves det etter innspill fra NOPA og FONO, at kravet bør gjelde for samtlige av NRKs radiokanaler (per 1. februar 2022: NRK P1, NRK P1+, NRK P2, NRK P3, NRK P13, NRK MP3, NRK Nyheter, NRK Super, NRK Klassisk, NRK Sápmi, NRK Jazz, NRK Folkemusikk, NRK Sport).

Dette er naturligvis noe NOPA stiller seg helt bak.

NOPA vil også påpeke at andelen norsk musikk i NRKs TV-kanaler er veldig lav. Vi har fått tall fra TONO for årene 2016 til 2020. Gjennomsnittet i perioden viser at bare 10,8 % av musikken på NRK Super er laget av norske opphavere. Tilsvarende tall for NRK1 er 17,8 %.

NOPA mener at en allmenkringkaster hvis mål er: – «å bidra til å fremme lokale talenter og lokale artister» burde ha bedre tall å vise til. Vi er selvsagt klar over at mye av innholdet som vises i NRKs kanaler er produsert utenfor Norge. Men på samme måte som det forventes at det skapes norsk innhold til NRK internt og eksternt (40 %), mener vi det bør kunne forventes at en vesentlig del av musikken som brukes i disse norske produksjonene – både score/underlag og innkopierte musikk – er av norsk eller samisk opprinnelse. For å bedre en svært lav nasjonal andel, vil NOPA derfor foreslå minimum 75 % norsk musikk i programmer produsert eller bestilt av NRK.

Dagens formulering:

§35 NRK skal bidra til å fremme nye talenter og lokale artister. Minst 40 pst. av musikken som spilles på NRK P1, P2 og P3 skal være norsk, med vekt på norskspråklig eller norskkomponert musikk. NRK

skal holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk.

Forslag til ny formulering:

*§35 NRK skal bidra til å fremme nye talenter og lokale artister. Minst 40 pst. av musikken som spilles på **samtlig**e av NRKs radiokanaler skal være norsk, med vekt på norskspråklig eller norskkomponert musikk. I NRKs egne eller bestilte produksjoner til NRK TV og øvrige plattformer, skal minst 75 pst. av musikken være skapt eller fremført av norske og samiske opphavere/utøvere. Dette tallet gjelder på kanalnivå, og ikke for det enkelte program. NRK skal holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk.*

NRK-ARKIVET

Dagens NRK-plakat sier følgende om NRKs plikt til å formidle vår felles kulturarv:

§ 37 NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne. NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. NRK skal tilgjengeliggjøre informasjon om arkivmaterialet. NRKs arkivmateriale skal så langt det er praktisk og juridisk mulig, samt presseetisk forsvarlig, være tilgjengelig for viderebruk. NRK kan kreve dekket kostnadene ved å gjøre arkivmateriale tilgjengelig for slik viderebruk av andre.

NOPA mener NRK ikke oppfyller dette på en tilfredsstillende måte.

Fram til 2020 hadde NRK en avtale med Norwaco som ga NRK rett til å publisere alle TV- og radioprogrammer fra før 1997 på nett. Denne avtalen ble sagt opp, og i 2020 og 2021 har det vært inngått midlertidige avtaler som var begrenset til 8 000 timer publisert TV-innhold, mot 17 000 timer tidligere år. Norwaco-avtalen sikrer at opphavere får rimelig vederlag når arkivopptak brukes. Kostnaden i avtalen er svært beskjeden for NRK, i alle fall sett opp mot øvrige ressurser som brukes på rettigheter til TV-innhold (1,2 mrd. i 2020).

NOPA mener det må tydeliggjøres hva som ligger i begrepet – «så langt det er praktisk og juridisk mulig ... være tilgjengelig for viderebruk», at formuleringen må sikre at hele NRK-arkivet blir gjort tilgjengelig og at opphaverne får rimelig vederlag.

TONO-VEDERLAGET PRESSES NED I FORHANDLINGER

NOPA vil uttrykke bekymring for at TONO stadig opplever å bli presset i forhandlinger med NRK. TONO-vederlaget er inntekten til de som er rettighetshavere til musikken og sangtekstene som benyttes i alle NRKs plattformer og kanaler. Sett i forhold til NRKs budsjett, har vederlaget NRK betaler til TONO falt kraftig de siste 20-25 årene. I samme periode har bruken av musikk, både i form av plattformer, kanaler og antall musikkminutter, formelig eksplodert.

I 1932 falt en voldgiftsdom der Oslo Kringkastingsselskap (forløperen til NRK) ble pålagt å betale vederlag til TONO med 3% av brutto lytterlisens. Da Norsk Rikskringkasting ble etablert, ble det 1. juli 1933 opprettet en avtale med samme betingelser. Siden lå TONO-vederlaget på om lag 3% av NRKs lisensinntekter fram til 1994. Siden har dette jevnt og trutt sunket, og er i dag på godt under 2% av NRKs tilføring fra staten.

Finansieringsmodellen for NRK, med overføring over statsbudsjettet med fireårig styringssignal, gir NRK god forutsigbarhet. Denne forutsigbarheten bør også gjelde innholdsleverandører, deriblant de som skaper musikken NRK spiller.

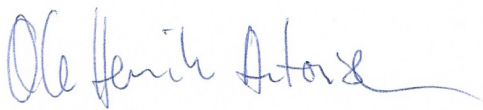
NOPA vil derfor ta til orde for at det utredes å låse en viss andel av NRKs overføring fra statsbudsjettet til en fast prosentsats som går til TONO-vederlag. På denne måten unngår man

vederlaget fortsetter å falle i fremtiden. NOPA mener 3 % av NRKs overføring fra staten vil være i tråd med den nye åndsverkslovens §69 om rett til rimelig vederlag. Dette er i henhold til Kunstnernettverkets forslag til ny paragraf i NRK-plakaten, og må gjerne ses i sammenheng med annet innhold som produseres for NRK – og NRK-arkivet (se punkt over).

NOPA stiller seg for øvrig bak høringsinnspillene til Musikkindustriens Næringsråd (MIR), Kunstnernettverket og Norwaco.

Vi stiller oss til disposisjon dersom det er behov for mer informasjon. NOPAs styreleder kan nås på e-post ole@nopa.no, tlf. 954 59 656. Adm. leder kan nås på e-post tine@nopa.no, tlf. 901 36 864.

Med vennlig hilsen

Ole Henrik Antonsen
styreleder

Tine Tangestuen
adm. leder